

άρχαιων γνώμη ὅτι ἡ ἐλευθερία ἔγκειται ἐν τῇ ἐλευθερᾳ ἐκ λογῇ τοῦ κυβερνήσοντος, ἐνῷ κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ ἔγκειται αὕτη πολλῷ μᾶλλον ἐν τῷ σεβασμῷ τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολιτοῦ, ὑπὲρ τῆς ἐγγυήσεως τῶν ὅποιων ἡ ἐκλογὴ καθ' ἐαυτὴν εἶναι ἀνεπαρκής. Τὴν ἐγγύησιν δὲ ταύτην χορηγεῖ μόνη ἡ ἔξις τοῦ λαοῦ εἰς τὸ πράττειν τὰ κοινά, ἡ συμμετοχὴ αὐτοῦ ἕργῳ καὶ οὐχὶ νομικῷ τινι πλάσματι εἰς τὰ τῆς διοικήσεως, ἡ πολιτικὴ αὐτοῦ ἀνατροφὴ τελουμένη ὑπὸ τὴν συναίσθησιν τῆς εὐθύνης τῶν ἴδιων πράξεων, ἀλλ' ἐνισχυομένου ἀμα τοῦ κράτους τοῦ νόμου διὰ τῆς ἰδρύσεως τακτικῶν διοικητικῶν δικαστηρίων, λειτουργούντων ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τῆς κεντρικῆς κυβερνήσεως, ὥστε νὰ δύνωνται νὰ περιστέλλωσι τὰς διοικητικὰς παρεκτροπὰς καὶ αὐθαίρεσίας ὅθενδήποτε κἀν προέρχωνται.

Τοιαύτη ἐν ὄλιγοις ἡ ἀνὰ χεῖρας συγγραφή, διὰ τῆς ὅποιας τὴν μεταγλώττισιν ὄφελονται χάριτες τῷ κ. Μικονίῳ, προτάξαντι μάλιστα εἰσαγωγὴν περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ἀξίων μελέτης. Καὶ δὲν προσφέρεται μὲν διὰ τῆς συγγραφῆς ταύτης ὅλη ὥριμος εἰς νομοθέτησιν, ἀλλ', ὅπερ σπουδιάστατον, ἀνατέμνεται ἐπιμελῶς τὸ καιριώτατον ζήτημα τοῦ κοινοβουλευτικοῦ βίου τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης, χαράσσονται δὲ διὰ μεγάλων τινῶν γραμμῶν αἱ δόδοι δἰ' ὧν κατ' ἀνάγκην πᾶσα τελεσφόρος ἀναμόρφωσις δέον νὰ εἰσαχθῇ. Ἐὰν τὸ ζήτημα καταστῇ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ὑποκείμενον τῆς γενικῆς προσοχῆς καὶ ἐπισταμένης τῶν κυβερνώντων καὶ κυβερνούμενων μελέτης, ἡ σφαλίσθη ὁ πρῶτος ἀλλὰ σπουδιάστατος σταθμὸς πρὸς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ μεγάλου προβλήματος.

Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΒΑΚΗΣ.

ΔΟΜΙΝΙΚΟΣ ΚΙΜΑΡΟΖΑΣ

(Διηγήματα γερμανικά)

〔Συνέχεια καὶ τέλος: ἦδος προηγούμ. φύλλον.〕

Μετά τινας ἡμέρας ὁ ἔξαίρετος Ἀπρίλης ἀπεκάλυψεν ὅτι ἐκεῖνος ὅστις ταπεινότατα ἐζήτησε νὰ γενιη ὑπηρέτης του, εἶχε τοσαῦτα ἔμφυτα μουσικὰ χαρίσματα, ὥστε τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὸ Ὁρεῖον τοῦ Ἐλέους καὶ ἐξηκολούθησε γενναῖος νὰ τὸν προστατεύῃ.

Ο Δομινίκος εἰσῆλθε μετὰ χαρᾶς εἰς τὴν νέαν φάσιν τοῦ βίου του, εἰς τὴν ἀληθῆ κλίσιν του. Ἐν βραχεῖ δὲ χρόνῳ ἀνεδείχθη ὁ ἐπιμελέστατος καὶ νοημονέστατος τῶν συμμαθητῶν του, καὶ ταχέως προώδευσε.

Κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του ἐπεσκέπτετο δὲ μὲν τὸν προστάτην αὐτοῦ Ἀπρίλην, ὃτε δὲ

τὴν ὠραίκην κόμησσαν, ὀλίγον δὲ κατ' ὀλίγον κατήντησε νὰ διέρχηται ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐσπέρας εἰς τὸ ὠραῖον μέγαρον εἰς τὸ διποίον ἐκείνη κατώκει. Τότε τῇ ὠμίλει περὶ τῶν σπουδῶν του, περὶ τῶν δοκιμῶν του καὶ περὶ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Σακκίνη, ὃν μεγάλως ἐσίθετο. Ἐκείνη τὸν ἡρώτα εὑμενῶς καὶ προσεκτικῶς τὸν ἤκουε.

Συχνάκις τὸν ἐδέχετο ὑπὸ τὸ πράσινον φύλλωμα σκιάδος. Ἐκάθητο ἐκεῖ μεταξὺ τῶν φύλλων τῆς ἀμπέλου ἐνδεδυμένη ἀνοικτοῦ χρώματος μεταξίνην ἐσθῆτα, φέρουσα λευκὸν πέπλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἀνθη ἐπὶ τῆς κόμης της καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους, χαρίσσα καὶ ὠραία ὡς θεά. Διότι εἰς τοὺς ὄφθαλμούς του Δομινίκου αὕτη εἶχε προτερήματα θεᾶς! Ἐπιθυμία του μεγίστη ἦτο νὰ ἴναι ἐνώπιον της γονοπετῆς καὶ νὰ τὴν λατρεύῃ, ἐκάστην δὲ ἡμέραν ἐπέστρεφε μετὰ χαρᾶς πρὸς αὐτὴν καὶ ἡσπάζετο μετὰ ζέσεως τὰς χειράς της.

Ἐκείνη δὲ κατὰ τὰς ἐσπερινὰς ταύτας ὥρας, ἐκείνη ἡ πρὸ ὄλιγου ἔτι τόσον φιλόγελως, τόσον φιλοπαίγμων, τόσον ἄφροντις, ὅποσην συγκίνησιν ἥσθανετο; Ἡρυθρία ὅτε τὸν ἔβλεπεν ἐρχόμενον καὶ ἔτρεμεν ὅτε ἐκεῖνος ἀνεχώρει. Δι' ἀμφοτέρους τὸ βιβλίον τοῦ ἔρωτος ἦτο ἀνεῳγμένον, ὅμοι ἐμάνθανον τὰς πρώτας σελίδας, ἀλλὰ δὲν προεχώρουν πέραν. Οὐδεὶς ἄτακτος πόθος ἐτάραττε τὴν ἀθωότητα τῆς ψυχῆς των, οὐδεμία διάπυρος ὅμοιογία ἐξερρήγνυτο εἰς τὰς συνομιλίας των. Ἀποχωρίζόμενοι τὴν ἐσπέραν ἐσυλλογίζοντο ὅτι τὴν ἐπιοῦσαν θὰ ἐβλέποντο πάλιν, καὶ τοῦτο ἦτο ἡ ἐλπίς των καὶ ἡ εύτυχία των.

Διὸ ἔτη παρῆλθον οὕτω. Πρωίαν τινά, ἀφ' οὐ παρέδωκε τὸ σύνηθες μάθημά του εἰς τὴν ὠραίαν του μαθήτριαν, δὲ Ἀπρίλης τῇ εἰπε: «Χθὲς ἤκουσα νὰ ὅμιλῶσι περὶ τοῦ Κιμαρόζα πολλὰ εὐχάριστα. Ο Σακκίνης λέγει ὅτι προώρισται ν' ἀποκτήσῃ ἐνδοξὸν ὄνομα. Τῷ λείπει μόνον δυστυχῆς ἔρως, ἐρωτική ἀπελπισία! τὰ πλεονεκτήματά του θὰ ὥριμαζον ἐξ αὐτοῦ ταχύτερον, ἡ δὲ σκέψις του θὰ ἐλέχμανε στερεωτέραν πτήσιν, διότι ἐν τῇ θλίψει τὸ πνεῦμα τοῦ καλλιτέχνου ἀποκαλύπτεται καὶ μεγαλύνεται.

— Ἐρωτικὴ ἀπελπισία! ἐψιθύρισεν ἡ νεαρὰ κόμησσα. Διατί τάχα ὅχι εύτυχῆς ἔρως;

— Διότι ἡ εύτυχία ἐκνευρίζει τοὺς ἀνθρώπους.

— Ἐρωτικὴ ἀπελπισία! ἐπανέλαβεν ἡ Καρολίνα σκεπτική, καὶ μὲ χαμηλωμένην τὴν κεφαλήν... θάνατος τῆς ἀγαπωμένης!...

— Οχι, τοῦτο θὰ ἦτο λίαν τραγικόν, ἀλλ' ὁ γάμος της.

Τὴν ἐσπέραν ἐν τῇ σκιάδι ἡ Καρολίνα εύρισκετο λίαν ἐνησχολημένη καὶ συγκεκινημένη. Ο Δομινίκος, μὲ τὴν συνήθη ἀφέλειάν του, τῇ ἐκαρετὰς συνήθεις αὐτοῦ ἐκμυστηρεύεταις. Ἀλλ' ἐκείνη τὸν ἐκύτταζε κατὰ τρόπον παράδοξον, καὶ δὲν τὸν ἤκουεν. Αἴφνης ἐκεῖνος ἀνέκραξε παραπο-

τικώς: «Φεῦ! σ' ἔνοχλω.» Ἐκείνη ἔλαβε τὰς λέξιάς του, καὶ τῷ εἶπεν ἐρυθρώτα:

— Ἀποκρίθητι μου, μίαν λέξιν μόνον, ἀλλὰ λέξιν ιεράν, ἐν ὄνόματι τοῦ ὅτι ἔχεις ιερώτερον· μὲ ἀγαπᾶς;

Ο Δομίνικος τὴν ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ τὴν ἔσφιγξεν ἐπὶ τῆς καρδίας του μετὰ παραφορᾶς ἀπεριγράπτου χαρᾶς.

Αὕτη ἡτο ἡ ἀπάντησί του.

Άλλα πρὶν τὰ χεῖλη του πλησάσωσι τὰ ίδια καὶ της, ἡ Καρολίνα ἀπεσπάσθη ἐκ τοῦ διαπύρου ἐκείνου ἐναγκαλίσματος καὶ ἀνεχώρησε τρέχουσα.

Μετά τινας στιγμάς, εἰδε τὴν θαλαμηπόλον Ἐλιζέτταν ἐρχομένην, ἥτις τῷ εἶπεν ὅτι ἡ κυρία αὐτῆς θὰ τὸν ἐπανέβλεπε μετὰ τρεῖς ημέρας, τῷ ἐνεχείρισε δὲ τὸ ἔζητης γραμμάτιον:

«Μοὶ ἀπεκάλυψες τὴν σκέψιν σου τῆς ὁποίας τὴν ἀνάμνησιν θέλω διὰ παντὸς τηρήσῃ, καὶ ὅμως θὰ σὺ προξενήσω μεγίστην θλῖψιν. Συγχώρησόν με ὅμως, σὲ ἀγαπῶ.

Karolīna.

Τὴν τρίτην ημέραν ὁ Δομίνικος μετέβη εἰς τὸ μέγαρον μετ' ἀπαισιού προαισθήματος. Εἰς τὸν συνήθια ἔρημον καὶ σωπηλὸν κῆπον ἡκούοντο ἀνδρικαὶ φωναί, εὐθυμοὶ γέλωτες, ἥχοι μουσικῆς, ἥτο δὲ κεκοσμημένος μὲ ἀλαβαστρίνους λυγνίχες καὶ πολύχρωμοι φανοὶ ἐφώτιζον τὰς δενδροστοιχίας.

Ο Δομίνικος ἐκπλαγεὶς ἐκ τῶν ἐτοιμασιῶν τούτων καὶ ἐκ τῶν παραδόξων τούτων φανῶν, ἥσθιάνθη ἀνέσανομένην τὴν ἀγωνίαν του καὶ τρέμων προύχωρησε πρὸς τὴν δενδροστοιχίαν, διὰ τῆς ὁποίας μετέβαινον εἰς τὴν σκιάδα· μόνον ἡ δενδροστοιχία αὕτη δὲν ἦτο πεφωτισμένη. Ἐν φειστήρετο δύο λεπτοὶ βραχίονες ἐδράξαντο αὐτοῦ καὶ φωνὴ γνωστοτάτη τῷ εἶπεν:

— Ο εὔτυχης ἔρως ἐκνευρίζει τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐκνευρισθῇς, διότι πρέπει νὰ ἴσαις ισχυρὸς καὶ νὰ γείνῃς διάσημος. Εἰχεις χρείαν θλίψεως, βαθείας θλίψεως, ἔγω θὰ σοὶ τὴν προξενήσω. Πρὸ μιᾶς ὥρας ὑπανδρεύθην.

Μετὰ τὰς λέξιες ταύτας παρθένον φίλημα ἐδόηη ἐπὶ τοῦ μετώπου του, καὶ ἐκ νέου ὁ Δομίνικος εὐρέθη μόνος. Η Καρολίνα, φέρουσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὸν ἔξι ἀνθέων πορτοκαλέας στέφανον, ἐπενηλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ὅπου ἀνήρ τις τὴν περιέμενεν. Ο ἀνήρ οὗτος ἦτο ὁ πλήρως ἐπιτηδεύσεων καὶ ἐπιδείξεων κόμης, δύστις ἀκουσίων αὐτῆς τὴν ἡγάπα τόσον ἐπιμόνως. Αὐτὸν εἰχεν ὑπανδρεύθη.

Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ Κιμχρόζας ἀνεχώρησεν ἐκ Νεαπόλεως. Κατὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ ἀρίστου αὐτοῦ διδασκάλου Σακκίνη, εἰς δὲ εἰχεν ἐμπιστευθῆ τὸ μυστικὸν τοῦ ἔρωτός του μετέβη εἰς

τὸ Ὡδεῖον τῆς Λορέττας. Διὰ νὰ λησμονήσῃ τὴν δυστυχίαν του, κατέγινεν εἰς τὴν μελέτην του μετὰ νέας ζέσεως καὶ ἐδικαίωσε διὰ τῶν ἔργων του τὰς προρρήσεις τοῦ Ἀπρίλη.

Μετ' οὐ πολὺ εἶλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν μουσουργῶν καὶ τῶν φιλομούσων διὰ τοῦ πρώτου αὐτοῦ μελοδράματος: Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ, εἰτα συνέθεσεν ἐν ὀλιγίστῳ χρόνῳ μετ' ἵσης ἐπιτυχίας τὴν Ὁλυμπία, τὸν Ζωγράφο τῷ Παρισιών καὶ τὴν Ἰταλίδα ἐρ Λορδίρω, ἥτις ἐνθουσίασε τὴν Ἰταλίαν καὶ παρεστάθη εἰς πλειστα θέατρα τῆς Γερμανίας.

Μετέβη εἰς Φλωρεντίκην ἐνθα ἀξιοπρεπῆς θέσις προστέχθη αὐτῷ. Ὄλιγον κατ' ὄλιγον ἡ πληγὴ τῆς καρδίας του ἐπουλούστο· ἀπεκοιμίζε τὰς βασάνους του διὰ τῶν μελωδιῶν του. Τὸν ἐκάλεσαν εἰς Ρωσίαν ὅπου ἥθελον νὰ τὸν κρατήσουν, ἀλλὰ τὸ βόρειον κλίμα τῷ ἐγένετο ἀνυπόφορον. Ἐπέστρεψεν εἰς Νεαπόλιν, ἐκεῖ δὲ ἔμαθε τὸν αἰφνίδιον θάνατον τῆς προσφιλοῦς αὐτῷ Καρολίνας, ἥν εὔρον νεκρὴν ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας, εἰς τὴν σκιάδα, ἐνθα διῆλθε τόσας εὐτυχεῖς ἐσπερας. Τὴν προτεραίαν ἔτι ἐκείνην εύρισκετο ἐν τῷ θεάτρῳ, εἰς τὴν πρώτην παράστασιν νέου μελοδράματος τοῦ Κιμχρόζα: Ο σταθερὸς ἔρως.

Ἐνεκα τῆς θλίψεως ἥν ἥσθιάνθη ἐκ τοῦ ὄλεθρου τούτου συμβάντος ἀνεχώρησεν ἐξ Ἰταλίας καὶ μετέβη εἰς Βιέννην, ἐνθα ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Λεοπόλδου. Τότε ἔχαιρε μεγίστην φήμην μεταξὺ τῶν μουσικῶν τῆς Γερμανίας. Εθάυμαζον τὰ ἔργα του σχεδὸν ὅσον καὶ τὰ τοῦ Μόζαρτ, ἔλεγον δὲ ὅτι κατεῖχε τοσαύτην πληθὺν ἰδεῶν, ὡστε εἰς ἓν μόνον ἀσμά του ἀνεκάλυπτον ὅλην δι' ὀλόκληρον μελοδράμα. Η γονιμότης του ἐπίσης ἡτο καταπληκτική, διότι συνέθεσεν ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα μελοδράματα· τὸ ἀριστον ὅλων εἶναι Ο μυστικὸς γάμος, ἐνθα παρενέβαλε τόσας ἀναμνήσεις τῆς νεότητός του.

Αφ' οὐ διηγήθη τὰς ἀναμνήσεις ταύτας εἰς τὸν ἀγνωστὸν αὐτῷ μικρόσωμον ἄνδρα, δόστις τόσην ζωράν προθυμίαν ἐπεδείξατο αὐτῷ, δι Κιμχρόζας τῷ εἶπεν:

— Αὐτὰ εἶναι τὰ κυριώτερα συμβάντα τοῦ βίου μου, σᾶς διηγήθην περισσότερο παρ' ὅσα διηγήθην ποτὲ εἰς ἄλλον. Αφ' ὅστιν εύρισκομαι ἐν Βιέννην ἐνα ἔχω πόθον τὸν ὄποιον δὲν δύναμαι νὰ πραγματοποιήσω. Επεθύμουν νὰ ἔρω τὸν Μόζαρτ, τὸν μέγαν Μόζαρτ. Πλειστάκις ἔκρουσα τὴν θύραν τῆς μετρίης κατοικίας του καὶ πάντοτε ἀνωφελῶς. Μαὶ λέγουν ὅτι ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δὲν θὰ ἡσυχάσω ποσῶς μέχρις ὅτου τὸν ἔρω. Μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ ὑπάρχει εἰδος συγγενείας δι' ἥν ὑπερηφανεύομαι.

Χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν, δι ἀγνωστος ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Ἰταλὸν καὶ τὸν ἐθεώρησεν.

'Ἐν τῷ βλέμματι ἔκεινῳ ὑπῆρχε τοσαύτη ἐκφράσις, ὥστε δὲ Κιμαρόζας ἀνέκραξε :

— Ποῖος εἰσθε λοιπόν; Καὶ μόνον τὸ βλέμμα σας συνταράσσει τὴν ψυχήν μου.

‘Ο μικρόσωμος δὲ ἀνὴρ ἀπεκρίθη :

— Εἴμαι δὲ μουσουργὸς τοῦ Δόρ Ζούαρ.

‘Οπιτώ ἡμέρας μετὰ τὴν συνάντησιν ταύτην τῶν δύο μεγάλων μουσικῶν, τὴν 5 Δεκεμβρίου 1791, δὲ Μόζαρτ ἀπήρχετο τοῦ κόσμου τούτου. Ο Κιμαρόζας βαθέως ἐθίλειη, διότι τοσοῦτον ταχέως ἀπώλεσεν ἔκεινον τὸν δόπιον τοσοῦτον ἔθαυμαζε. Μετά τινα ἔτη δὲ προστάτης αὐτοῦ Λεοπόλδος ἀπέθανε, καὶ δὲ Κιμαρόζας μὴ θέλων νὰ μείνῃ περισσότερον εἰς Γερμανίαν, ἐπέστρεψεν εἰς Ἰταλίαν καὶ μετέβη εἰς Νεάπολιν νὰ γονυπετήσῃ ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Καρολίνας. Κατὰ τοὺς χρόνους ἔκεινους ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις τῆς Νεαπόλεως. ‘Ἐν τῇ ταραχῇ καὶ ἐν τῷ πένθει τῆς καρδίας του ἀνεμίχθη εἰς τὴν ἐπανάστασιν ταύτην. Συνελήφθη ὅμως καὶ κατηγορήθη ἐπὶ ἐσχάτη προδοσίᾳ, ἀλλ’ ἡ μεγάλη αὐτοῦ φήμη τὸν ἔσωσε τῆς κεφαλιεῆς καταδίκης. Κατεδικάσθη εἰς δεσμὸν διὰ βίου, μεθ’ ὅλας δὲ τὰς παρακλήσεις τῶν φίλων του, καθείρχθη εὐθὺς εἰς τὸ δεσμωτήριον.

‘Εξ ἔτη διέρρευσαν. Τὴν 1 Ἰανουαρίου 1801, ἡγγέλθη ἐν Βενετίᾳ νέον μελόδραμα μέλλον νὰ παρασταθῇ τὴν ἑσπέρχν εἰς τὸ θέατρον. Τὸ μελόδραμα τοῦτο ἐκάλεστο Σεμίραμις. Τίνος μελοποιοῦ ἦτο ἔργον; Ἡτο ἄγνωστον, ἀλλὰ μυστηριώδεις φῆμαι ἐκυκλοφόρουν πανταχοῦ, καὶ πολυάριθμον πλῆθος προσήρχετο εἰς τὸ θέατρον. Στρατιώται καὶ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι ἐφύλαττον εἰς ὅλους τοὺς διαδρόμους καὶ μεγάλη σιγὴ ἐπεκράτει. ‘Ανεμένετο ἔκτακτόν τι συμβάν.

Αἴρηντος πλαγία θύρα ἡνεώχθη εἰς τὴν ὄρχηστραν, καὶ δὲ Δομίνικος Κιμαρόζας ἐνεφανίσθη. Κραυγὴ χαρᾶς ἐξῆλθεν ὅλων τῶν στομάτων ὥμα ἐμφανισθέντος τοῦ διασήμου μουσουργοῦ, τοῦ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου δεσμώτου. ‘Απαντες οἱ θεαταὶ ἀνευφήμουν αὐτὸν ἐνθουσιωδῶς, ὅσοι δὲ ἡδύναντο νὰ τὸν πλησιάσωσι προσεπάθουν νὰ σφίγξωσι τὴν χειρά του. ‘Ἄλλ’ ἔκεινος ἦτο ὡχρός, ἴσχνὸς καὶ ἀδύνατος. ‘Ἐν τούτοις ἀπήντα διὰ γλυκέος μειδίαματος καὶ διὰ χαρίεντος χαιρετισμοῦ εἰς ὅλας ταύτας τὰς ἐνδείξεις τοῦ θυμυασμοῦ καὶ τῆς συμπαθείας. Προεχώρησε στηριζόμενος εἰς τὸν βραχίονα φίλου καὶ ἔδωσεν εἰς τοὺς μουσικοὺς τὸ περιμενόμενον σημεῖον. Τότε ἐφάνη αἰρνιδίως ὡς ἐκ θαύματος ἀνακτήσας τὴν δύναμιν τῆς νεότητός του. Τὸ πρόσωπόν του ἐνέψυχώθη καὶ οἱ ὄφθαλμοι του ἀπήστραψαν. Τὸ μελόδραμά του ἐχειροκρήθη παραφόρως, ἀλλὰ περατωθέντος τοῦ λαμπροῦ ἔκεινου θεάματος, δὲ Κιμαρόζας ἐπεσειπόθυμος.

Εἴχε ζητήση καὶ λάθη παρὰ τοῦ βασιλέως τὴν ἁδειαν νὰ ἐξέλθῃ τῆς φυλακῆς του, ἵνα διευ-

θύνῃ δὲ ἴδιος, ἀπαξὲ ἔτι, τὴν παράστασιν ἐνὸς ἔργου του.

Αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ ἐσχατος θρίαμβος του. Τὴν ἐπομένην νύκτα ἀπέθανε, μὲ τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη, προφέρων τὸ ὄνομα τῆς Καρολίνας.

(Μετάφρασις).

Γ. Α. ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΠΑΦΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΥΣ

‘Ἡ σεμνὴ χορεία τῶν εὐεργετῶν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ηὔξηθη κατὰ ἔνα ἔτι πολύτιμον ἄνδρα. Πρὸ τριῶν περίπου μηνῶν ἐμαθεν ὁ ἐλληνισμὸς ὅτι ἐτελεύτησεν ἐν Μελίτῃ ἐν γήρᾳ βαθεῖ ὁ Θεσσαλονίκευς Ἰωάννης Παππάφης κληροδοτήσας τὸν πολὺν πλοῦτον, ὃν εἶχεν ἐν συντόνῳ καὶ ἐντίμῳ ἐργασίᾳ διὰ τοῦ μακροῦ βίου ἐπιμελῶς συνχάγη, εἰς τὴν γῆν ἐν ᾧ πρὸ τεσσάρων καὶ ἐννενήκοντα ἑταῖροι εἶχεν ἰδη τὸ φῶς καὶ ἦν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰώνος τούτου εἰχε καταλίπη — εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου πορευομένης Μακεδονίας.

‘Ἐνομίσαμεν διὰ τοῦ ἐπεβάλλετο εἰς ἡμᾶς διὰ πολλοὺς λόγους τὸ καθῆκον νὰ ἀφιερώσωμεν εἰς μνήμην τοῦ μεταστάντος εὐεργέτου ὀλίγας λέξεις πρὸς ἐξιστόρησιν τοῦ βίου καὶ τῶν ἀγαθοεργιῶν αὐτοῦ ἵνα μὴ παρέρχηται ὅλως ἀμνημόνευτος ἡ ἀρετὴ τῶν ἀνδρῶν ἔκεινων, οἵτινες κατέστησαν σκοπὸν τοῦ βίου των τὴν εὐεργεσίαν καὶ ἀποτελοῦσιν ἔκτακτον ἀληθῶς καὶ σχεδὸν ἴδιαζον εἰς τὸ ἡμέτερον ἔθνος παράδειγμα φιλοπατρίας ἄμα καὶ φιλανθρωπίας.

‘Ἐγεννήθη ὁ Ἰωάννης Παππάφης ἐν Θεσσαλίᾳ τῷ 1792, νεώτατος δὲ ἐκεῖθεν ἀποδημήσας πρῶτον εἰς Ἀλεξάνδρειαν πρὸς τοὺς ἐκεῖ συγγενεῖς του ἐπορεύθη ἐπειτα εἰς τὴν Μελίτην, ἐνθα καὶ διέγυνε τὸν μαχρὸν αὐτοῦ βίον. Φύσει δραστήριος ὃν καὶ ἔχων νοῦν δεξίον δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτὸν τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὑπέρηφανή των ἐν τῇ νήσῳ ἐμπορευομένων καὶ μάλιστα τοῦ οἴκου Hunter. Πρὸς τῇ ιταλικῇ γλώσσῃ, ἦν ἐγίνωσκεν, ἐξέμαθε καὶ τὴν ἀγγλικὴν καὶ κατ’ ὄλιγον διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ περὶ τὰς συναλλαγὰς ἀκριβειαν καὶ τιμιότητα μετέσχε τῶν ἐμπορικῶν ἐργασιῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ μονοπώλιον τῶν σιτηρῶν, ὅπερ ἐνήργει ἡ ἀγγλικὴ ἐν Μελίτῃ ἀρχή. Οὕτω δὲ ἥδη ἀπὸ τοῦ 1840 ἀποκτήσας σημαντικὴν περιουσίαν ἀπέστη τῶν τοιούτων ἐργασιῶν, ἵνα ὡς ἐλεγεν, ἀφήνη καὶ εἰς ἄλλους ἐλεύθερον τὸ στάδιον τοῦ πλουτισμοῦ.

‘Ἀλλὰ μᾶλλον τῆς περιουσίας τὸ δεξιὸν αὐτοῦ πνεῦμα καθίστα τὸν Παππάφην λόγου ἀξιον παρὰ τὴν Κυθερώνησε τῆς Μελίτης. Αἱ ἐφημερίδες τῆς